

Állami gazdaságok exportja

Az állami gazdaságok termékei a korábbinál nagyobb mennyiségben jutnak el a külpiacon. Az Agker Kft. egy év alatt megkésztette a saját jogon exportált áruk mennyiségét, s a konvertibilis elszámolási piacokra öt-millió dollár értékben küldött nádból készült termékeket, feldolgozott zöldségeket, gyümölcsöt és más élelmiszereket. A kivitelnek több mint egyharmadát a nád adta, amelyből Ausztriába, NSZK-ba, Hollandiába és Franciaországba a tavalyit több mint 20 százalékkal meghaladó mennyiséget értékesítettek.

Az állami gazdaságok közül ma már csaknem félszáz közvetlenül részt vesz az

Agker exportjában; egy részük a szeletelt, friss, előre csomagolt, konyhakész zöldségféléket kínálja értékesítésre. A külföldi vevők igényének jobb kielégítésére törekedve növekvő mennyiségben állítanak elő kis csomagolású vegyes zöldségeket. A termelőket a magasabb minőségű áruk előállításában azzal teszik érdekeltté, hogy az exportfelárat szinte teljes egészében átutalják számukra.

A cégnél készen állnak a jövő évi exporttervvel: a gazdaságokkal kötött szerződések alapján az ideinél mintegy 50 százalékkal több terméket értékesít külföldön az Agker Kft.

Beiktatták a földhivatal vezetőjét

A Csongrád Megyei Tanács V. B. mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának vezetője — pályázat alapján — a megyei földhivatal vezetőjévé Tóth Ferencet nevezte ki, aki korábban a kistéleki városi jogú pártbizottság első titkári tisztét töltötte be. A földhivatal vezetőjét tegnap, hétfőn iktatták be új munkakörébe, a megyei tanács épületében.

Szabálysértés, közterület-felügyelet

A tanács vizsgálta

Az állampolgári fegyelem alakulását vette számba a megyei tanács végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésén. A testület megállapította, a szabálysértési hatóságok, tehát a közigazgatás munkája általában megfelelő színvonalú, ám nem lehet ezt elmondani a városok és községek sok lakójának magatartásáról. A szabálysértés kategóriájába azok a kihágások tartoznak, mely ügyek nem olyan súlyosak, hogy bíróság elé kerüljenek.

A fegyelem lazulását a statisztika is alátámasztja. Az igazgatás körébe tartozó szabálysértések száma így alakult: 1982-ben 6431, 1985-ben 7026, 1986-ban 7830 jelentés történt. Ezekben az években pénzbírságot 999, illetve 1543 személyrel szemben róttak ki. A kereskedelmi felügyelőség adatai szerint 1982-ben 196, 1985-ben 406, 1986-ban 404 személyt vontak felelősségre a megyében. Különösen nagyarányú az árdragítás, a vásárlók megkárosítása és az árak ellenőrzésének akadályozása ebben a „műfajban”. Nem untatom tovább olvasóinkat a számokkal, amelyek ismertetése a továbbiakban is arról győzne meg

mindenkit, hasonló jelenségek fordulnak elő az élet minden területén. Közös jellemzőjük: a fegyelmezetlenségek, a lazaságok több feladatot adnak a hatóságoknak évről évre, és mind súlyosabban rombolják a társadalom közérkecséit.

A szabálytalanságot elkövetők társadalmi rétegződése és foglalkozás szerinti megoszlása különböző cselekményektől függően változik. Az áruházi, bolti lopás elsősorban a gyermekekre, a gyeden levő kismamákra és a nyugdíjasokra jellemző. Ez összefügg az életszínvonal csökkenésével. Az esetek egy részénél az is megállapítható, hogy a mamák biztatják a gyerekeiket, küldik a boltba a fiatakorúakat lopni. A büntetések és az intézkedések általában jól szolgálják az állampolgárok nevelését és visszatartását a szabálysértések elkövetésétől. A pénzbírságok összege valamennyi területen növekszik. Am a végrehajtó bizottság kifogásolta a kereskedelmi felügyelőség bírságolási módját, ugyanis az árdragítókat, a vásárlók megkárosítóit nem büntetik olyan nagy összeggel, hogy a várható haszon miatt visszatart-

taná őket az ilyen cselekményektől. Jelentős a városi és a megyei állami közegészségügyi, járványügyi felügyelőségek helyszíni bírságolása is. Nagyobb összegeket róttak ki a fagyaltkészítés, az élelmiszerek helytelen tárolása és a személyi higiéniai hiányosságok miatt. A felelősségre vonások azért is sikeresnek mondhatók, mert a korábban megállapított közegészségügyi gondok már ismételtelen nem jelentkeztek.

A közterületek rendjének és tisztaságának fokozott védelme miatt jöttek létre a megye városaiban a közterület-felügyeletek. Ezek a szervezetek megfelelő kapcsolatot alakítottak ki a lakóbiztonságokkal, a rendőrséggel, a népfronttal. Működésük tavaly kezdődött Szegeden, Hódmezővásárhelyen és Csongrádon. Az első esztendőben 8041 figyelmeztetés mellett 2 ezer személyt büntettek 382 ezer forintra összesen. Azért is „szép summa” ez, hiszen a bírság 100-tól 500 forintig terjedhet. Feljelentést 274 esetben tettek. Szegeden ezenkívül kivizsgáltak 151 lakossági feljelentést és több mint félezer panaszt továbbítottak a városrendelőknek. Legtöbb munkát a közlekedéssel összefüggő szabálytalanságok feltérképezése adta. Munkájukat, figyelmüket a legtöbb helyen igénylik a helybeliek.

H. M.

Felújítják a Nagyállomást

Megkezdődött a szegedi Nagyállomás épületének felújítása. Mivel az 1901-ben épült épület sorsa sokakat érint, ezért tájékoztatást kértünk a munkák menetéről.

A MAV Igazgatóság műszaki osztályán elmondták, hogy legutóbb 1965-ben fejeződött be az első nagyjavítás az épületen. Azóta jelentős mértékben romlott az épület — főleg a tetőszerkezet — állapota. Ezért elkerülhetetlen az újabb felújítás, amit több ütemben végeznek majd el. Először a tetőhéjazat cseréjére és a tetőszerkezet javítására kerül sor, a munkák előkészületei már megkezdődtek. A kivitelező Csomiep várhatóan a jövő év végére készül el a tetőzettel, a felújítás első ütemével. Az elő-

zetes felmérések alapján e munkákra mintegy 12 millió forintot fordítanak. Ezt követően az épület külső homlokzatát hozzák rendbe, természetesen változatlanul hagyják az eredetileg is nyers téglafelületeket. Majd az utasok által használt helyiségek belső burkolatát cserélik ki, felújítják a lépcsőket, s végül a központi fűtés teljes cseréjére kerül sor. Az említett munkákat az utazóközönség legkisebb zavarásával szeretnék elvégezni. Természetesen az építkezéssel együttjáró esetleges közlekedési változásokról időben tájékoztatást adnak. A MAV az állomás felvételi épületének felújításával az Indóház tér rendezésével kapcsolatos feladatainak is eleget kíván tenni.

G. J.

A veszélyes hulladékokról

Izgalmas téma kerül megvitatásra ma, kedden este 6 órakor Újszegeden, a November 7. Művelődési Házban. Az elmúlt héten kezdődött környezet- és természetvédelmi napok keretében ez alkalommal *Pelle Tamás*, az OKTH Dél-alföldi Felügyelősége megbízott igazgatóhelyettese válaszol

az érdeklődők kérdéseire. A téma a veszélyes hulladékok keletkezése, tárolása, megsemmisítése. A közelmúltban sok port felvert téma kapcsán elég csak a Szőregre tervezett veszélyeshulladék-temetőre, vagy az aldi galvániszapgyűjtő emlékeztetnünk.

Merre van a gyalogút?

A csengelei homoknál silányabbat keresve is nehéz találni. Ezen még csak-csak lehet segíteni, ha megadják a földnek azt a tápanyagot, amit megkíván. Az eső még akkor is ritka vendég erre felé, ha másutt nem méri szűkmarkúan az ég. Ezt a hátrányt már nehezebb kivédeni. A gazdálkodásnak kell idomulnia a mestohább körülményekhez. Az Aranyhomok Tsz eredményei az utóbbi években a korábbinál látványosabbak. Mi más lehet ennek a háttere, mint az itt élők szíves munkája, s az elkerülhetetlen döntésekben még mindig megtalálható józan paraszti ész óvatossága, de a lehetőségekkel számot vető gondolkodásmódja.

Gazsovits József elnök azon kevesek közé tartozik, akik egy negyedszázadot töltöttek el ugyanazon a helyen, ugyanabban a felelősségteljes beosztásban, bizonyítva, hogy a fejlődés nemcsak új erőkkel, új emberekkel képzelhető el. Tennivaló akad bőven az elkövetkezendő években is, s 1988 sok ismeretlen leckével közeleg.

— Milyennek itéli a mezőgazdaság és a szövetkezet lehetőségeit a maga egyéni látásmódjával? — kérdeztem a gazdaság vezetőjét.

— A mezőgazdaság nem az adótól van megijedve. Adót mindig kellett fizetni, csak a forma, a mérték változott az idők folyamán. Az már számomra is izgalmasabb, hogy nem jöttem a beharangozott egyszerűsödés jeleit. Pillanatnyilag nem tisztázta és egyértelmű, hogy mik a lehetőségeink, s mit várnak tőlünk. Egymást kérdeztük, s mindenkinek más a válasza.

— Példákat is mondana erre?

— Ki mondja meg miből mennyi az igény? Hogy az idén kevés a burgonya, annak csak egyik oka az aszály. A vetésterület elvileg a piacnak kellene szabályozni. De ha ez a piac nem valódi, a szerveztlenség elemeivel terhelt, téves információkat is hordozhat. Minden évben valamiből dömping, s másból hiány. Valami nincs rendjén amikor az 5 forintos átvételi ár miatt a termelő kizsáki az almát, s ugyanabban az évben a vásárló 16 forintért veheti meg a boltban az almát. Aki nyolcvan fillérért takarmánynak adta el a karmányt, vajon termel-e jövőre? S ha senki sem foglalkozik vele, megint jön a ló túlsó oldala. Az elszigetelt termelő házárdjátékra van kárthatva. A körlevél, a közvetlen beleszólás sem lehet azonban gyógyír. A hollandi tapasztalatszerző utamon, melyen több előnkkel együtt vettem részt, mély benyomást tett rám az ottani árutőzsdei árverés vi-

lágos és manipulációt kizáró rendje.

Az értékesítés még csak az egyik oldal. Ki tudja előre kiszámolni egy-egy termény vagy áru költségeit? Miféle információ az, hogy az ipartól beszerzett anyagok termelői árszintje 96 vagy 98 százalék lesz jövőre. Mihez képest? A második félévben alaposan „elszakadtak” a költségeink. Van olyan alkatrészt, amelyik 10 százalékkal lett drágább, de előfordul 300 százalékos növekedés is. Ez persze kirívó példa, de sok kicsi sokra megy.

Negyedszázados tapasztalataim birtokában sem tudnám felelősséggel eldönteni, merre van a „gyalogút”. S ez bizony keményen presztizskérdés. Majd utólag derül ki, jól mértük-e fel lehetőségeinket.

— Mégis mik az elképzelések?

— A gabona nálunk a kötelező rossz, kevés rajta a nyereség, de a vetésforgó miatt szükséges. A rossz talajokon rozstot termelünk. Kell az alom, az abrak. Ahol még ez is veszteséges, ott erdőt telepítünk. Bevétel igen soká lesz belőle, de legalább a költségeken spórolunk. A rossz szőlőtermés az idén 12 milliót vett ki a zsebünkből. Ez ráirányította a figyelmünket a pénzesebb, de munkaigényesebb növényekre. Paradicsomból a tavalyinak háromszorosa, több mint 4 ezer tonnát értékesítettünk. Burgonyából megdupláztuk a területet. S jövőre sem akarjuk alább adni. A termelésbiztonság érdekében tovább lépünk, a vetőburgonyát tarlókrumpliból magunknak megtermeljük. Ehhez azonban az

öntözés is szükséges. Tavaly év végén kialakítottunk egy 60 ezer köbméteres talajvíz-tározót. Saját kivitelezésben 3,3 millió forintba került, idegen vállalkozó 7 milliót kért volna érte. Így is lehet pénzt megfogni.

— S az állattenyésztés?

— A szarvasmarhatartásnak nálunk hagyománya van. Tíz éve még láttunk benne fantáziát, most, ha a szigorú ágazati mérleget nézzük ráfizetünk. Mégis nélkülözhetetlen, szerves tagja nélkül a homok mit sem ér. Ha nem romlik tovább a jövedelmezőség, szeretnénk a kétezres állományunkat megőrizni. Van egy kétszáz marhából álló ősi szürke gulyánk. A fajta fenntartása mellett, évek múlva tán üzletnek sem lesz utolsó. Húsa kitűnő, s ha tisztességgel kap enni, a súlygyarapodására sem lehet panasz. Van olyan külföldi vevő, aki már most is akkor visz a többiből, ha ebből is kap.

A sivár homok alatt kincs rejtezik, a termálvíz. Baromfitartásunkat erre alapoztuk. Tavaly 22 milliót saját erős beruhásként elkészült az első 12 ezer négyzetméteres telepünk. Igaz, hallani, hogy külpiacon gondok miatt talán sok is a csirke, mi ezt nem éreztük. A Kecskeméti Baromfifeldolgozó Vállalat minden tételt időben átvett. Sőt, jövőre többre is szerződnek velünk. Belevágunk a fejlesztésbe.

— Van ehhez elég pénzük?

— Két ugyanilyen telepre gondoltunk, s ez bizony ötven millióba kerül. Ha kész lesz, évente 4 millió csirkével számolunk. A biztonságos, és jó minőségű takarmányellátás ehhez már csak saját keverővel képzelhető el. Újabb 25 millió. Beadtuk a pályázatot az állami támogatásra. Ha megkapjuk, még mindig nem birunk vele egyedül. A Hódmezővári Agráripárti Egyesülettel működünk együtt, a közös beruházás hasznából a befektetett tőke arányában osztozunk. Emellett hitelek veszünk föl. A 14 százalékos kamat arra int, hogy ez a rész minél kisebb legyen.

— Az elmondottakból is látszik, hogy nem állóhelyzetből várják az új gazdasági évet. Vagyis keresik azt a „gyalogutat”, amely talán jó irányba vezet. Adhat valami ebben az útkezesben egy kis iránymutatást?

— Csak az ami eddig is, a józan paraszti ész. S nemcsak egy emberé. Munkatársaimtól elvárom a jóhiszemű ellenkezőt. Kisebb így a tévedés kockázata. Az eldöntött kérdések kivitelezése a szakemberek dolga. Ugy érzem ambíciójukat szabadon kifejezhetik, s jól érzik itt magukat. Régi kipróbált csapat, nem cserélődnek a vezetők. A környékben nálunk a legkisebb az adminisztratív létszám. Elfogadható légkörben a több munka sem fárasztó.

Tóth Szeles István

Politikai fórum

Ma, kedden délután fél 5-kor Kisteleken, az Árpád Fejedelem Gimnázium és Postaforgalmi Szakközépiskola kollégiumának dísztermében, este 7 órakor a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Április 4. útja 6. szám alatti dísztermében rendeznek politikai fórumot. Aktuális kül- és belpolitikai kérdésekre válaszol Chru-dinák Alajos és Juszt László.

Elhasznált asszonyok

Így magára hagyatottan, a körülményeknek kiszolgáltatva, aligha tehet valamit is a nő az egészségmegőrzési program megvalósításáért. Tömör válaszom ez arra a kérdésre, amely egy előadás címéül szolgált, s minek kapcsán arról folyt a szó, mit és mennyit kéne segítenie — előbb maga magán — majd a családjában élőkn — a gyengébbeknek, a nagy nemzeti egészségjavítás sikeréért.

Anélkül, hogy sorra vennénk e nemes célt szolgáló program pontjait, maradok „csak” a legfontosabb, az egyetlen és minden meghatározó kérdésnél: az életmódnál, hiszen úgy tudom összemenni egészségi állapotunk döbbenetes rosszabbodása döntően életminőségünk következménye. Ennek a korántsem jószántunkból „választott” életmódnak pedig egyenes folyománya a szervezet korai elhasználódása. Nos, ha végig gondolom egy átlagos magyar dolgozó, átlagos magyar hétköznapi, átlagos és jellemző életét nemigen találom itt és most módot arra, hogy ne használja el idejekorán a gyengébb nem gyengébb szervezetét.

Merthát az az asszony, aki reggel 5-, 6-, 7-től 8 órai szellemi vagy fizikai munka után folytatja otthon a háztartási robotgép, a bejárónő, a családanya, a háziasszony, a feleség elnevezésű részmunkakörök az egészséges életmódról, a szabadidő örömet okozó tevékenységéről, sportolásról, korszerű testápolásról, monotóniából való menekülés feszültségoldó örömről még álmodni is fáradt.

S miközben reménytelen versenyt fut az idővel és küzd saját véges szellemi és fizikai erejének hosszabbításáért, lassan-lassan állandósuló szorongásban létezik. Ráadásul még az azt a kudarcélményt is, miszerint élete egyetlen szerepében sem tud vágyainak megfelelően helytállni. A gyereket józserével csak fizikailag látja el; a ház három sarka helyett jó, ha magát tudja tartani, a foglalkozási körében elkövetett önmegvalósítási kísérlete is zátonyra fut, avagy éppen az ennek sikereért vívott harc közben bontja le lassacskán a családi fészket amúgy sem stabil falait.

Nos és az erőltetett menetben a ráakadó feladatok léleknyomorító sokasága miatt feszültséget oldandó nyúl a pohár után, avagy szedi a lazításra szánt nyugtatót. S aztán akár törvény által szentesítve, avagy anélkül itt a vég. Feszülései ellenére is kicsúszik kezéből a gyeplő, amit valójában soha nem volt képes erősen tartani. Széthullik a család az asszony összetartó erejének kudarcát bizonyítván.

A változtatáshoz alternatívákat nem lel. Nem engedheti meg magának, hogy feladatai sokaságából valamit is elvégeztessen mással, hogy enyhítést keressen monoton-robotos életvitelén. Így aztán sem szellemi, sem fizikai, sem szociális jólét együttes harmoniáját nem élvezheti, jóllehet e három együtt az egészséges.

Mindaddig amíg ily zaklatottan kényszerül élni és nem vásárolhat segítő támogatást, avagy nem kap engedményeket sem az egészségéért, sem a programért nemigen tehet.

Talán, ha a program tenne érte...

Kalocsai Katalin